

Bruxelles, 25. studenoga 2024.
(OR. en)

16124/24

JEUN 281
SOC 863
EMPL 588
AGRI 829
SUSTDEV 127
EDUC 441

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o pružanju globalnih mogućnosti za mlade koji žive u ruralnim i udaljenim područjima

Za delegacije se u prilogu nalaze navedeni zaključci kako ih je odobrilo Vijeće (obrazovanje, mladi, kultura i sport) na sastanku 25. i 26. studenoga 2024.

Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o pružanju globalnih mogućnosti za mlade koji žive u ruralnim i udaljenim područjima

VIJEĆE I PREDSTAVNICI VLADA DRŽAVA ČLANICA, KOJI SU SE SASTALI U OKVIRU VIJEĆA,

UVAŽAVAJUĆI DA:

1. Ruralne zajednice imaju temeljnu ulogu u promicanju vizije Europske unije i ključan su dio njezina identiteta. Kako je navedeno u dugoročnoj viziji Europske komisije za ruralna područja EU-a¹, „naša ruralna područja tkivo su našeg društva i temelj našeg gospodarstva” te stoga zahtijevaju veću pozornost. Raznolikost krajolika, kulture i baštine jedno je od najistaknutijih i najznačajnijih obilježja ruralnih i udaljenih područja u Europi. Život u tim područjima može donijeti brojne koristi, uključujući bolju kvalitetu života, uživanje u prirodi i bioraznolikosti, smanjeno onečišćenje, moguće niže troškove života, sigurniji okoliš² i snažnije zajednice.

¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a – Do 2040. ostvariti jača, povezana, otporna i prosperitetna ruralna područja” (Komunikacija o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a), COM/2021/345 final.

² Eurostatova internetska statistika: *Urban-rural Europe - quality of life in rural areas* (Urbana i ruralna Europa – kvaliteta života u ruralnim područjima), 2022.

2. Europska unija (EU) nastoji do 2040. izgraditi jače, povezanije, otpornije i prosperitetnije ruralne zajednice³. Unatoč trenutačnim naporima, između ruralnih i urbanih područja postoje znatne nejednakosti, iako 137 milijuna ljudi, odnosno oko trećine stanovništva EU-a, živi u ruralnim područjima⁴. Iako su ruralne zajednice ključne za održivi razvoj te gospodarsku i socijalnu koheziju, često su pogođene depopulacijom, osobito među mladima. Zbog toga se veći dio stanovništva koje živi u ruralnim i udaljenim područjima EU-a suočava sa socioekonomskim izazovima.
3. Nad prednostima života u ruralnim i udaljenim područjima mogu prevagnuti izazovi, uključujući manje mogućnosti zapošljavanja, slabiju infrastrukturu (u pogledu energije, prijevoza, mobilnosti i informacija), slabiji pristup kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju i njihovu dostupnost na svim razinama, što uključuje rani i predškolski odgoj i obrazovanje, te socijalnim uslugama, zdravstvenoj skrbi ili sportskim, kulturnim i rekreacijskim aktivnostima. Zbog toga mnogi, a često i mladi, mogu odlučiti napustiti ruralna i udaljena područja radi boljih mogućnosti. To može dovesti do važnih promjena u demografskim strukturama u određenim geografskim područjima.⁵
4. Iako mogućnosti mladih definiraju njihove lokalne okolnosti, globalni trendovi, kao što su klimatske promjene, digitalizacija, problemi s mentalnim zdravljem, mogućnosti zapošljavanja i obrazovanja, gospodarske i druge nejednakosti, sve više utječu na njihove živote. Glokalnim⁶ mogućnostima za mlade u ruralnim područjima nudi se potencijal za premošćivanje jaza između njihovih neposrednih okružja i šire globalne perspektive, i to prilagodbom strategija i rješenja njihovim lokalnim potrebama i uvjetima.⁷

³ Zaključci o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a, 15631/23.

⁴ Ruralna područja čine 83 % teritorija EU-a, tj. 341 milijun hektara (m ha), što predstavlja 83 % ukupne kopnene površine EU-a. Više od polovine tog ruralnog kopnenog područja udaljeno je, što znači da je smješteno daleko od gradova. Veći gradovi, manji gradovi i predgrađa sveukupno čine 17 % kopnene površine EU-a (70,3 m ha). Komunikacija o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a. Radni dokument službi Komisije (dio 1.).

⁵ Ured za publikacije Europske unije: Regionalni godišnjak Eurostata – izdanje za 2023. (Regionalni godišnjak Eurostata – 2023.), 2023.

⁶ Pojam „glokalni” dodatno je definiran u Prilogu I.

⁷ Komunikacija o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a.

5. Ruralnost nije jedinstven koncept, okružje ili okolnost⁸. U ruralnim i udaljenim područjima smještene su raznolike i dinamične zajednice mladih s različitim potrebama i izazovima. Zbog te raznolikosti potrebni su odgovori i rješenja prilagođeni regionalnim i lokalnim potrebama, kojima se u obzir uzimaju jedinstvene potrebe i resursi svakog područja. U tom bi kontekstu u obzir trebalo uzeti posebnosti najudaljenijih regija jer njihova izdvojenost i izoliranost često povećavaju jaz između urbanih i ruralnih područja. Također je bitno zajamčiti pravično postupanje prema mladima i njihovu potpunu uključenost u ruralnim i urbanim okruženjima te razumjeti razlike i smanjiti jaz između ruralnih i urbanih područja tamo gdje postoji, među ostalim jačanjem veza između ruralnih i urbanih područja u svim državama članicama.
6. Iako je Europska unija na raznolik i širok način usmjerena na mlade, postoji dojam da se u većini politika usredotočenih na mlade ruralni aspekti ne ističu dovoljno i da se u ruralnim politikama možda ne uzimaju u obzir posebne potrebe i okolnosti mladih koji žive u ruralnim, udaljenim, perifernim i manje razvijenim područjima i najudaljenijim regijama⁹¹⁰.

⁸ Radni dokument službi Komisije – Sažetak evaluacije učinka zajedničke poljoprivredne politike na teritorijalni razvoj ruralnih područja – {SWD(2021) 398 final}.

⁹ Partnerstvo EU-a i Vijeća Europe za mlade: mladi u ruralnim područjima uz njihovu raznolikost, zanemarenost i neispunjenost.

¹⁰ U člancima 174. i 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije prepoznat je poseban status ruralnih područja, najudaljenijih regija, područja zahvaćenih industrijskom tranzicijom i regija koje su izložene ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama, kao što su najsjevernije regije s vrlo niskom gustoćom naseljenosti te otoci, pogranične i planinske regije. U ovom dokumentu, upućivanja na ruralna i udaljena područja uključuju i rubne, slabije razvijene i najudaljenije regije.

7. Strategija EU-a za mlade za razdoblje 2019. – 2027.¹¹, kao okvir za europsku suradnju u području politika za mlade, i europski ciljevi za mlade¹² usmjereni su na temeljna područja koja se odnose na sudjelovanje, angažman i smislen doprinos mladih u društvu. Cilj za mlade br. 3 usmjeren je na uključiva društva i stvaranje pristupačnih i otvorenih okružja za sve mlade, dok je cilj za mlade br. 6 usmjeren na stvaranje ruralnih područja u kojima mladi mogu ostvariti svoj potencijal¹³.
8. U Zaključcima Vijeća o pružanju većih mogućnosti za mlade u ruralnim i udaljenim područjima¹⁴ naglašena je važnost lokalnih mogućnosti i promicanja međusektorskih pristupa te su države članice EU-a pozvane da potiču i olakšavaju aktivno građanstvo i smisleno sudjelovanje mladih, u svojoj njihovoj raznolikosti, u ruralnim i udaljenim područjima u svim relevantnim postupcima donošenja odluka, osobito o pitanjima koja na njih utječu.
9. Izazovi u pogledu socijalne uključenosti u ruralnim i udaljenim područjima mogu biti povezani s dostupnošću zemljišta, infrastrukture, digitalnih tehnologija, informacija i visokokvalitetnih socijalnih i zdravstvenih usluga, obrazovanja, rada s mladima i mogućnosti zapošljavanja te s pristupom svemu tome, kao i s razinom sudjelovanja u svim relevantnim postupcima donošenja odluka. Bitno je osigurati jednak pristup mogućnostima za sve, bez ikakve diskriminacije.

¹¹ Rezolucija Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o okviru za europsku suradnju u području mladih: strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027. (2018/C 456/01).

¹² Rezolucija Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o okviru za europsku suradnju u području mladih: strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027. (2018/C 456/01).

¹³ Rezolucija Vijeća i predstavnika država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o utvrđivanju smjernica o upravljanju dijalogom EU-a s mladima, Strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027., SL C 189, 5.6.2019.

¹⁴ Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o temi „Pružanje većih mogućnosti za mlade u ruralnim i udaljenim područjima”, SL C 193, 9.6.2020.

10. U pet Komisijinih strategija za Uniju ravnopravnosti koje je ta institucija donijela 2020. i 2021.¹⁵ te Komunikaciji Komisije o sveobuhvatnom pristupu mentalnom zdravlju¹⁶ ističe se važnost međusektorskog pristupa. U tim se dokumentima naglašava da pojedinci mogu istodobno pripadati jednoj ili više skupina u ranjivom položaju i ukazuje na potrebu za borbom protiv višestrukih i intersekcijskih oblika diskriminacije. Ti oblici diskriminacije mogu imati velik utjecaj na mlade, uključujući one koji žive u ruralnim i udaljenim područjima, koji nisu homogena skupina, i „imaju različite identitete, potrebe, resurse, podrijetla, životne okolnosti i interese te su pred njima različiti izazovi i prilike¹⁷”.
11. U Komunikaciji Komisije o sveobuhvatnom pristupu mentalnom zdravlju i Zaključcima Vijeća o sveobuhvatnom pristupu mentalnom zdravlju mladih u Europskoj uniji¹⁸ utvrđena je potreba za posebnim mjerama povezanim s prevencijom, promicanjem i potporom u području mentalnog zdravlja mladih koji žive u ruralnim ili udaljenim područjima.¹⁹

¹⁵ Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030., Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020. – 2025., Strategija za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025., Akcijski plan EU-a za antirasizam za razdoblje 2020. – 2025., Strateški okvir EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma 2020. – 2030.

¹⁶ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o sveobuhvatnom pristupu mentalnom zdravlju (Komunikacija o sveobuhvatnom pristupu mentalnom zdravlju), COM/2023/298 final

¹⁷ Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o uključivim društvima za mlade, SL C, C/2024/3808, 27.6.2024.

¹⁸ Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica o sveobuhvatnom pristupu mentalnom zdravlju mladih u Europskoj uniji. SL C, C/2023/1337, 30.11.2023.

¹⁹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o sveobuhvatnom pristupu mentalnom zdravlju, COM/2023/298 final.

12. U Zaključcima Vijeća o mentalnom zdravlju²⁰ prepoznaje se činjenica „da se problemi s mentalnim zdravljem dovode u vezu s mnogim oblicima nejednakosti, koji se povezuju s, primjerice, osobama u ranjivom položaju, manjinama, marginaliziranim skupinama i osobama u nepovoljnom socioekonomskom položaju, uključujući osobe koje žive u ustanovama koje pružaju usluge dugotrajne skrbi, osobama koje se suočavaju s usamljenošću i društvenom izolacijom, djecom i mladima, starijim osobama, ženama, LGBTI²¹ osobama, pacijentima oboljelima od raka, osobama s invaliditetom, izbjeglicama, migrantima, zatvorenicima i beskućnicima”.
13. Žene i djevojčice ključne su za održivi razvoj ruralnih i udaljenih područja jer donose dodanu vrijednost lokalnim zajednicama. Često su pokretači inovacija, diversifikacije i razvoja novih mogućnosti²². Međutim, te su uloge često zanemarene ili nevidljive. Mnoge se žene i djevojčice u ruralnim i udaljenim područjima i dalje suočavaju s izazovima povezanim sa zapošljavanjem, poduzetništvom, kvalitetnim mogućnostima obrazovanja i osposobljavanja, nejednakom podjelom obveza skrbi, pristupom zemljištu, ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, dugotrajnoj skrbi i uslugama zdravstvene skrbi, te nedovoljnom zastupljenošću u donošenju odluka.²³²⁴

²⁰ Zaključci Vijeća o mentalnom zdravlju, 15971/23, točka 24.

²¹ Vidjeti Komisijinu Strategiju o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020. – 2025. (COM(2020) 698 final).

²² Europska investicijska banka, *Support for female entrepreneurs: Survey evidence for why it makes sense* (Potpora za poduzetnice: anketni podaci u prilog tome zašto ona ima smisla), studeni 2022., ISBN: 978-92-861-5378-5.

²³ Komunikacija o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a.

²⁴ Europska komisija, Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku, deveto izvješće o ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji (deveto izvješće o koheziji), ožujak 2024.

14. EU prepoznaje da na demografske promjene, među ostalim, utječu životne odluke pojedinaca i obitelji te naglašava potrebu za poticajnim javnim politikama kako bi se mladima omogućilo da u potpunosti ostvare svoj potencijal. U komunikaciji naslovljenoj „Demografske promjene u Europi: paket instrumenata za djelovanje”²⁵ naglašava se osobito ključna potreba za podupiranjem mlađih generacija u pristupu kvalitetnim poslovima i povoljnom stanovanju te postizanju pristojnih životnih standarda.
15. Ruralne i slabije razvijene regije mogu se osobito suočavati sa starenjem stanovništva, niskom razinom stečenog obrazovanja, smanjenjem radne snage, iseljavanjem mladih i rizikom od „zamke nedovoljnog razvoja talenata”²⁶, što narušava njihovu sposobnost izgradnje održivih gospodarstava te otežava njihovu konkurentnost i rast. U komunikaciji Komisije naslovljenoj „Iskorištavanje talenta u europskim regijama” ističe se potreba za preobrazbom tih regija u dinamična gospodarstva usmjerena na talente, oslanjajući se pritom na lokalne prednosti ruralnih regija. Za rješavanje tih izazova potrebna je prilagođena potpora za osnaživanje mladih te je potrebno poboljšati pristup obrazovanju, osposobljavanju i zapošljavanju, kao i pristup objektima za inovacije i osposobljavanje, ulagati u stvaranje kvalitetnih mogućnosti zapošljavanja i promicati socijalnu uključenost. Za smanjenje teritorijalnih nejednakosti i jačanje socijalne kohezije diljem EU-a bitno je osigurati to da ljudi koji žive u ruralnim i udaljenim područjima, uključujući mlade, imaju priliku napredovati.²⁷²⁸

²⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Demografske promjene u Europi: paket instrumenata za djelovanje” (Komisijin paket instrumenata za demografiju), COM/2023/577 final.

²⁶ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Iskorištavanje talenta u europskim regijama” (Komunikacija o iskorištavanju talenta), COM/2023/32 final.

²⁷ Europska komisija, Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku, Deveto izvješće o ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji (deveto izvješće o koheziji), ožujak 2024.

²⁸ Ured za publikacije Europske unije: Regionalni godišnjak Eurostata – izdanje za 2023.

16. Kohezijska politika i, u ruralnom kontekstu, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) imaju važnu ulogu u podupiranju država članica i regija u njihovim nastojanjima da omoguće bolje promišljanje o raznim razvojnim izazovima, potrebama za reformama i različitim socioekonomskim i teritorijalnim nejednakostima usmjeravanjem ciljane potpore na posebne potrebe svake regije. Imajući na umu asimetrični učinak izazova koje predstavljaju zelena i digitalna tranzicija, demografska transformacija, promjenjivi globalni gospodarski trendovi ili klimatske promjene, mapiranjem potreba u pogledu infrastrukture, ljudskog kapitala i usluga moglo bi se olakšati učinkovitije programiranje fondova EU-a u najudaljenijim, rijetko naseljenim, otočnim, planinskim i pograničnim regijama te ruralnim područjima. To može doprinijeti diversifikaciji mogućnosti zapošljavanja i poboljšanju formalnog i neformalnog obrazovanja i osposobljavanja, među ostalim potporom digitalizaciji, čime ruralne i udaljene regije postaju privlačnijima za život i rad, osiguravajući pritom njihov održivi razvoj.²⁹

²⁹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o devetom izvješću o koheziji (Komunikacija o devetom izvješću o koheziji) COM (2024) 149 final i deveto izvješće o koheziji.

17. U globalnom akcijskom planu Ujedinjenih naroda o desetljeću obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (2019. – 2028.)³⁰ istaknuto je da je za osiguravanje generacijske održivosti obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava bitno osnažiti mlade, osobito mlade žene, i to olakšavanjem pristupa zemljištu, prirodnim resursima, informacijama, obrazovanju, infrastrukturi, financijskim uslugama, tržištima i sudjelovanju u postupcima donošenja politika povezanih s poljoprivredom. Olakšavanjem međugeneracijskog prijenosa mladi poljoprivrednici mogu kombinirati tradicionalno, lokalno znanje s inovativnim praksama kako bi promicali svoju ključnu ulogu u uključivom ruralnom razvoju. Negativan trend starenja poljoprivrednika može ugroziti održivost ruralnih područja, zbog čega jačanje oblika potpore mladim poljoprivrednicima i poduzetnicima, pomoć pri pokretanju poljoprivrednih djelatnosti, poticanje prijenosa poljoprivrednih gospodarstava i povećanje privlačnosti poljoprivrede za mlađe generacije uz zajedničku poljoprivrednu politiku (ZPP) mogu imati važnu ulogu u generacijskoj obnovi.
18. U Preporuci OECD-a o stvaranju boljih prilika za mlade poziva se na ciljane mjere za potporu mladima u ranjivom i nepovoljnom položaju. To uključuje pružanje integriranih socijalnih i zdravstvenih usluga, usluga stanovanja i usluga u području zapošljavanja prilagođenih lokalnim kontekstima. U toj se preporuci naglašava važnost ulaganja u obrazovanje, stanovanje i zdravlje mladih u ruralnim područjima, uz suradnju među dionicima, kako bi se stvorila poticajna okružja za njihov uspjeh.³¹

³⁰ FAO i IFAD. 2019. Ujedinjeni narodi, *Decade of Family Farming 2019-2028* (Desetljeće obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava 2019. – 2028.). Globalni akcijski plan. Rim.

³¹ OECD, Preporuka Vijeća o stvaranju boljih prilika za mlade, sastanak Vijeća na ministarskoj razini, 9. i 10. lipnja 2022., JT03497457.

UZIMAJUĆI U OBZIR SLJEDEĆE:

19. Diljem Europe neodgovarajuća sposobnost ruralnih regija da privuku talente³² ili pristupe infrastrukturi i kvalitetnim uslugama povezanim sa svakodnevnim životom predstavlja znatne prepreke dobrobiti i socioekonomskom razvoju mladih u ruralnim područjima. To bi moglo ograničiti povezanost mladih u ruralnim područjima i njihov pristup kvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju, zapošljavanju, zdravstvenoj skrbi, stanovanju, socijalnim uslugama, radu s mladima, kulturi, sportu i slobodnim aktivnostima, čime se ograničavaju njihove socioekonomske mogućnosti, a time i njihova sloboda ostanka³³.
20. Mnogi mladi koji žive u ruralnim i udaljenim područjima suočavaju se s preprekama u vezi s pristupom učenju i nedovoljnom osviještenosti u pogledu mogućnosti povezanih s digitalnim uslugama i platformama, što dovodi do povećane razine izolacije i mogućeg digitalnog jaza između ruralnih i urbanih područja. Digitalni pristup, vještine relevantne za posao i digitalne vještine mogu biti katalizator lokaliziranog osnaživanja i uključenosti.³⁴³⁵ Za mlade koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (NEET-ovi) te prepreke mogu biti osobito štetne jer ograničena digitalna povezivost dodatno ograničava njihovu sposobnost traženja prilika za obrazovanje, zapošljavanje i osposobljavanje, čime se pogoršava njihova socijalna i gospodarska izolacija. Uklanjanje digitalnog jaza bitno je za ponovno uključivanje NEET-ova, kao i za to da im se omogući stjecanje vještina potrebnih za sudjelovanje u modernoj radnoj snazi. Pojačanom Garancijom za mlade³⁶ naglašava se važnost podupiranja integracije mladih, posebno NEET-ova, na lokalno tržište rada, i u ruralnim i u udaljenim područjima, i to osiguravanjem postojanja potrebnih prilika na lokalnoj i regionalnoj razini, čime se mladima olakšava ostanak u tim područjima.

³² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Iskorištavanje talenta u europskim regijama” (Komunikacija o iskorištavanju talenta), COM/2023/32 final.

³³ Enrico Letta *Much more than a market, Speed, Security, Solidarity, Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens*, (Više od tržišta – Brzina, sigurnost, solidarnost – Osnaživanje jedinstvenog tržišta za ostvarivanje održive budućnosti i blagostanja za sve građane EU-a), travanj 2024.

³⁴ Komunikacija o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a.

³⁵ Komunikacija o devetom izvješću o koheziji i deveto izvješće o koheziji.

³⁶ Preporuka Vijeća od 30. listopada 2020. o lakšem prelasku u svijet rada – jačanje Garancije za mlade te o zamjeni Preporuke Vijeća od 22. travnja 2013. o uspostavi Garancije za mlade (2020/C 372/01).

21. Mladi, osobito žene i mladi s invaliditetom, u mnogim se ruralnim i udaljenim područjima diljem Europe u odnosu na urbana područja suočavaju s nejednakostima u pristupu formalnom i neformalnom obrazovanju i osposobljavanju te mogućnostima informalnog učenja i nailaze na znatne prepreke svojem osobnom i profesionalnom razvoju. Ograničen pristup visokokvalitetnim programima obrazovanja i osposobljavanja i njihova ograničena dostupnost ne samo da pogoršavaju nedostatak vještina, nego mogu dovesti i do odljeva mozgova i povećanja stope nezaposlenosti mladih iz ruralnih područja koji na svojem području teško pronalaze posao koji odgovara njihovim kvalifikacijama.
22. Pristup globalnim i sveobuhvatnim informacijama o lokalnim, regionalnim, nacionalnim i EU-ovim programima i mogućnostima financiranja bitan je za razvoj i osnaživanje mladih u ruralnim područjima. Vertikalne i horizontalne jezične prepreke mogu im otežati djelotvorno razumijevanje i snalaženje u takvim informacijama, čime se mladima u ruralnim područjima ograničava pristup inicijativama EU-a³⁷³⁸. Djelotvorno širenje informacija može se poduprijeti međusektorskom suradnjom, čime se istodobno pomaže u prevladavanju tih prepreka i potiču izgradnja kapaciteta i lokalne mreže. Ono je od presudne važnosti za osiguravanje ravnopravnog sudjelovanja i maksimalnog povećanja koristi od programa EU-a kao što su Erasmus+, Europske snage solidarnosti i LEADER, kao i mogućnosti financiranja za mlade u ruralnim područjima na svim razinama diljem Europe.
23. Geografski čimbenici mogu otežati pristup mladima zapošljavanju i cjenovno pristupačnim mogućnostima stanovanja te bolju povezanost, stvarajući pritom stanje neizvjesnosti, povećanu ovisnost o financijskim sredstvima i poticaj za mobilnost i urbanizaciju na lokalnoj razini.

³⁷ Moxon D., Bárta O. (2024.). *EUYD10 Results of the Consultation Phase: We Need Youth* (Deseti ciklus dijaloga EU-a s mladima – rezultati faze savjetovanja: potrebni su nam mladi). DOI: 10.5281/zenodo.10656746.

³⁸ Akcijski plan EU-a za ruralna područja spominje se u komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljenoj „Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a – Do 2040. ostvariti jača, povezana, otporna i prosperitetna ruralna područja”, COM(2021) 345 final.

24. Ruralne zajednice mladih mogu se suočavati s izazovima, kao što su niža razina obrazovanja, nezaposlenost ili nedostatak pristojnih radnih uvjeta. Osim toga, neodgovarajući pristup radu s mladima, organizacijama mladih, zajedničkom prostoru i kvalitetnim društvenim, kulturnim, sportskim i rekreacijskim aktivnostima može dovesti do poteškoća u stvaranju zajednica, pridruživanju zajednicama ili njihovu održavanju. Ti čimbenici mogu smanjiti mogućnosti društvenih interakcija, što može negativno utjecati na dobrobit, osjećaj izolacije i usamljenost te potencijalno dovesti do slabih sustava potpore.
25. Mladi koji žive u ruralnim i udaljenim područjima često nemaju dostatan pristup uslugama potpore, među ostalim u području mentalnog zdravlja³⁹. Problemi s mentalnim zdravljem mogu negativno utjecati na njihovo obrazovanje, zapošljavanje i socijalnu sigurnost. To se odnosi i na osjećaj isključenosti, što dovodi do negativnih osjećaja izolacije, vršnjačkog maltretiranja i nasilja na internetu i izvan njega, prekomjerne uporabe medija, straha od propuštanja i povećane izloženosti ovisnostima. Istodobno, ti mladi nemaju pristup strukturama koje bi im mogle pomoći da izbjegnu te prijetnje i oporave se od njih, zbog čega i dalje pate od tjeskobe i depresije, a mnogi se problemi s mentalnim zdravljem ne liječe.
26. Zdrava dugovječnost ovisi o širokom rasponu čimbenika, uključujući promicanje zdravlja i prevenciju bolesti, pristup zdravstvenim uslugama, životne i radne uvjete, vrste zanimanja i okružje. Iako ruralna područja donose koristi za zdravlje, kao što su bolja kvaliteta zraka i blizina prirodi, gradske regije obično imaju veći broj zdravstvenih ustanova, koje su usto raznovrsnije⁴⁰. Nedostatak kvalitetnih zdravstvenih usluga povezan je s poteškoćama u prevenciji i liječenju zdravstvenih problema. Osim toga, iako se u poljoprivredi pružaju brojne mogućnosti zapošljavanja u mnogim ruralnim područjima, zanimanja poput onih u poljoprivredi mogu imati opasan ili štetan učinak na fizičko zdravlje⁴¹. Stoga je bitno ulagati u tehnologije kojima se štedi i povećava radna snaga.

³⁹ Komunikacija o sveobuhvatnom pristupu mentalnom zdravlju, COM(2023) 298 final.

⁴⁰ Regionalni godišnjak Eurostata 2023.

⁴¹ Mreža ZPP-a EU-a: kratki pregled politike naslovljen *Supporting the health and well-being of Europe's agricultural workforce* (Potpora zdravlju i dobrobiti europske radne snage u poljoprivredi), lipanj 2023.

27. Mladi s invaliditetom koji žive u ruralnim i udaljenim područjima mogu se suočavati sa znatnim preprekama koje utječu na njihovu kvalitetu života i mogućnosti, kao što su ograničen pristup uključivom i visokokvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju te specijaliziranoj zdravstvenoj skrbi, kao i neprilagođeni promet i povezivost. Ti izazovi naglašavaju potrebu za ciljanim mjerama kako bi se mladima s invaliditetom pružila bolja potpora⁴²⁴³.
28. Iako mladi u ruralnim područjima, uključujući žene, imaju znatan potencijal za inovacije i gospodarski razvoj, mogu naići na prepreke u pristupu financijskim sredstvima i snalaženju u složenim financijskim i birokratskim postupcima. Stoga dostupni i jasni mehanizmi financiranja, zajedno s ciljanim ulaganjima za potporu poduzetništvu, uključujući u sektoru poljoprivrede, među mladima u ruralnim područjima mogu biti ključni.⁴⁴⁴⁵⁴⁶
29. Mladi u ruralnim i udaljenim područjima često se suočavaju s jedinstvenim izazovima u pogledu održivosti koji se pogoršavaju zbog sve veće klimatske krize, što znatno utječe na njihov svakodnevni život. U usporedbi s mladima u gradovima, često su osjetljiviji na pitanja povezana s okolišem ili klimom. Potreban im je bolji pristup održivim resursima i rješenjima, čime se dodatno povećava njihova osjetljivost na prijetnje okolišu. Kao što je istaknuto u UN-ovu Programu održivog razvoja do 2030.⁴⁷, zbog tog nedostatka pristupa mladi ne samo da su spriječeni da riješe goruće probleme u pogledu održivosti, nego im je i onemogućeno da daju doprinos ublažavanju klimatske krize. Osim toga, da bi na odgovarajući način riješili i prevladali te izazove u svojem okružju, potreban im je pristup kvalitetnom formalnom i neformalnom obrazovanju i osposobljavanju kako bi stekli potrebne vještine i kompetencije.

⁴² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Unija ravnopravnosti: Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030. (Strategija za osobe s invaliditetom), COM(2021) 101 final.

⁴³ Komunikacija o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a.

⁴⁴ Komunikacija o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a.

⁴⁵ Europski fond za regionalni razvoj, Interreg Europe, sažetak politike naslovljen *How to boost entrepreneurship in rural areas?* (Kako potaknuti poduzetništvo u ruralnim područjima?), travanj 2020.

⁴⁶ Europska komisija: *Taking stock of how CAP Strategic Plans contribute to the objectives of the long-term vision for the EU's rural areas* (Analiza načina na koje strateški planovi u okviru ZPP-a doprinose ciljevima dugoročne vizije za ruralna područja EU-a), lipanj 2023.

⁴⁷ Ujedinjeni narodi: A/RES/70/1, Promijeniti svijet: program održivog razvoja do 2030.

30. Kontinuirani razvoj sudjelovanjem lokalnog stanovništva bitan je za ruralni razvoj te je stoga potrebna čvrsta osnova za smisleno sudjelovanje mladih u ruralnim i udaljenim područjima. Mlade u ruralnim područjima trebalo bi prepoznati kao ključne dionike u ruralnom razvoju, a politike bi trebale biti osmišljene na način da zadovoljavaju njihove potrebe i težnje, i to osiguravanjem njihove stalne uključenosti i utjecaja u postupcima donošenja odluka na svim razinama. Kao što je utvrđeno u paktu za ruralna područja⁴⁸, jačanje glasa ruralnih područja i njegovo isticanje u lokalnom, regionalnom i nacionalnom političkom programu te političkom programu EU-a treba utvrditi kao ključni cilj.
31. Mladi u ruralnim i udaljenim područjima mogu poslužiti kao katalizatori pozitivnih promjena, osobito u svojim zajednicama, i to poticanjem razvoja u digitalnom, socijalnom i gospodarskom području. Međutim, unatoč njihovu potencijalu, mladi u ruralnim područjima često se suočavaju sa znatnim preprekama kad je riječ o potpunom ostvarivanju njihovih sposobnosti vodstva i pristupu mogućnostima za rast. Prevladavanje tih izazova bitno je za iskorištavanje potencijala mladih u ruralnim područjima za vodstvo i njihovo osnaživanje za poticanje održivog razvoja u svojim zajednicama, čime se potiču uključiv rast i otpornost diljem Europe.

⁴⁸ Glavna uprava Europske komisije za poljoprivredu i ruralni razvoj: *Open letter on the launch of the Rural Pact* (Otvoreno pismo o pokretanju pakta za ruralna područja), 17. prosinca 2021.

32. Na Konferenciji EU-a za mlade održanoj u Budimpešti u rujnu 2024.⁴⁹ mladi su predložili da se ruralna i udaljena područja učine dinamičnijima i privlačnijima mladima na sljedeće načine:
- i) promicanjem smislenog sudjelovanja mladih iz ruralnih područja, osobito u pitanjima povezanim s okolišnom održivošću te mentalnim i fizičkim zdravljem,
 - ii) poticanjem ruralnih zajednica koje pružaju potporu, osporavanjem predrasuda, izgradnjom pristupačnog međugeneracijskog dijaloga i zajedničkih prostora te jačanjem vizija za budućnost,
 - iii) povećanjem pristupa infrastrukturi prilagođenoj potrebama mladih, kao što su internetska povezivost, informacije, prijevoz, čista energija te usluge u području fizičkog i mentalnog zdravlja,
 - iv) podizanjem svijesti o alternativnim načinima zapošljavanja kao što su rad na daljinu i inovativni načini poljoprivrede.
33. Na Konferenciji EU-a za mlade održanoj u Budimpešti⁵⁰ mladi su također naglasili da bi instrumenti EU-a i nacionalni i lokalni instrumenti trebali odgovarati potrebama, stvarnosti, kapacitetima i resursima mladih iz ruralnih i udaljenih područja te da bi trebali:
- i) pružati potporu sudjelovanju mladih u ruralnom razvoju i donošenju odluka, primjerice putem predstavnika mladih, savjetodavnih odbora, lokalnih vijeća mladih i participativne izrade proračuna,
 - ii) podupirati ruralno poduzetništvo, uključujući poljoprivredu, podizanjem svijesti o postojećim programima EU-a i nacionalnim programima, mentorstvom, promicanjem digitalne transformacije i poticanjem upotrebe financijskih poticaja kao što su porezne olakšice ili mogućnosti sufinanciranja,

⁴⁹ Bárta O., Moxon D. (2024.). *EUYD10 EU Youth Conference in Budapest, Hungary* (Konferencija EU-a za mlade u Budimpešti (Mađarska) u okviru desetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima). Završno izvješće s konferencije. DOI: 10.5281/zenodo.13836827.

⁵⁰ Bárta O., Moxon D. (2024.). *EUYD10 EU Youth Conference in Budapest, Hungary* (Konferencija EU-a za mlade u Budimpešti (Mađarska) u okviru desetog ciklusa dijaloga EU-a s mladima). Završno izvješće s konferencije. DOI: 10.5281/zenodo.13836827.

- iii) promicati platforme prilagođene mladima za pristup informacijama o programima za mlade, kvalitetnim mogućnostima zapošljavanja i financiranju, kao i pokretanje kampanje na razini EU-a za poticanje jednakog pristupa radu,
- iv) poticati kvalitetne mogućnosti učenja i inicijative za mlade kojima se proširuju iskustva mladih iz ruralnih područja, kao što su razmjene mladih iz urbanih i ruralnih područja, klimatski projekti, mobilne osobe koje rade s mladima i one koje rade na podizanju svijesti mladih, kao i sudjelovanje u organizacijama mladih u ruralnim područjima,
- v) poboljšati pristup uslugama i informacijama povezanim s mentalnim zdravljem poticanjem lokalnog djelovanja i dijaloga o postojećim mogućnostima financiranja i objektima.

SUKLADNO TOME POZIVAJU DRŽAVE ČLANICE DA NA ODGOVARAJUĆIM RAZINAMA:

- 34. prema potrebi doprinose utvrđivanju, razvoju, praćenju i osiguravanju pravednog i jednakog pristupa mladima koji žive u ruralnim i udaljenim područjima infrastrukturi, informacijama, povezivosti i uslugama na lokalnoj razini, zajedno s mjerama za poboljšanje pristupačnosti povezanim s njihovim svakodnevnim životom,
- 35. pojačaju napore za bolju dostupnost i pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama u ruralnim i udaljenim područjima, osobito pružanjem potpore u pogledu elektroničkih uređaja i drugih digitalnih pitanja, osiguravanjem visokokvalitetne širokopojasne pokrivenosti, poboljšanjem digitalne pismenosti i kibernetičke sigurnosti te, prema potrebi, razmjenom dobre prakse među lokalnim, regionalnim i nacionalnim tijelima⁵¹,

⁵¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Akcijski plan za digitalno obrazovanje 2021. – 2027. Prilagodba obrazovanja i osposobljavanja digitalnom dobu”, COM(2020) 624 final.

36. dodatno podupiru međusektorsku suradnju između kvalitetnih lokalnih ustanova za obrazovanje, osposobljavanje, socijalnu i zdravstvenu skrb, kulturu, skrb za mlade, rad s mladima, sport i rekreaciju u korist mladih koji žive u ruralnim i udaljenim područjima kako bi se osigurali pravični uvjeti za osobni razvoj i dobrobit u kontekstu tih mladih te pritom poboljšala fizička i digitalna dostupnost tih ustanova i povezanih usluga⁵²,
37. potiču tijela, posebno lokalna tijela u ruralnim i udaljenim područjima, da olakšaju sudjelovanje mladih iz ruralnih područja u donošenju odluka, primjerice osnivanjem vijeća mladih i utvrđivanjem postupaka za mlade, koji bi mogli služiti kao savjetodavna tijela i inicijative. To bi moglo doprinijeti djelotvornom uključivanju mladih u sve postupke donošenja odluka u područjima koja na njih najviše utječu, kao što su pitanja povezana s obrazovanjem, zapošljavanjem, socijalnom uključenosti, infrastrukturom, stanovanjem, povezanošću, zdravstvenom skrbi (posebno mentalnim zdravljem) i okolišem te bi moglo ojačati povjerenje u demokratske procese,
38. promiču uspostavu i funkcioniranje sigurnih i uključivih centara i prostora za mlade u ruralnim i udaljenim područjima te, prema potrebi, olakšavaju kontinuiranu potporu postojećim sigurnim i uključivim centrima za mlade i međugeneracijskoj interakciji, kao i da dodatno poboljšaju inicijative i programe za osnaživanje i podupiranje svih oblika rada s mladima i organizacija mladih kako bi se prepoznala njihova ključna uloga u dopiranjima do mladih koji žive u ruralnim i udaljenim područjima i najudaljenijim regijama,
39. potiču lokalni dijalog o ruralnom razvoju, koji okuplja mlade, ustanove koje predstavljaju različita područja politike i lokalne vlasti te socijalne i gospodarske dionike, kako bi se raspravljalo o budućnosti tog područja i održivim rješenjima, u skladu s ambicijom iz Komisijine dugoročne vizije za ruralna područja EU-a⁵³,

⁵² Komunikacija o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a.

⁵³ Komunikacija o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a.

40. promiču inicijative za podupiranje talenata utemeljene na sveobuhvatnom pristupu njegovanju i iskorištavanju talenata tijekom cijelog njihova životnog ciklusa, i to osposobljavanjem osoba koje rade s mladima, nastavnog osoblja i stručnjaka da prepoznaju raznovrsne talente mladih. osnažuju mlade da nadograđuju svoje vještine, talente i sposobnosti, bez obzira na specifične prepreke s kojima se možda suočavaju u ruralnim i udaljenim područjima,⁵⁴
41. potiču lokalno i, prema potrebi, regionalno zapošljavanje mladih, pogotovo NEET-ova, i to podizanjem svijesti i olakšavanjem otvaranja raznolikih radnih mjesta i mogućnosti u ruralnim i udaljenim područjima, s naglaskom na diversifikaciji i razvoju mogućnosti u različitim sektorima, kao što su poljoprivreda, proizvodnja, digitalizacija, prilagodba klimatskim promjenama i uslužne djelatnosti, te pružanjem potpore za programe razvoja vještina i osposobljavanja prilagođene lokalnim gospodarskim aktivnostima,
42. potiču provedbu pojačane Garancije za mlade u ruralnim i udaljenim područjima, primjerice tako da mapiraju usluge dostupne mladima, a nedostatke otklone s pomoću mobilnih usluga, internetskih usluga ili jedinstvenih kontaktnih točaka,
43. istraže načine za privlačenje i zadržavanje mladih, a pogotovo mladih žena, u ruralnim i udaljenim područjima, gdje su dio zajednica kako bi se osiguralo njihovo dugoročno gospodarsko blagostanje i vitalnost te prema potrebi razmotre međusektorska sredstva za njihovo podupiranje,

⁵⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Iskorištavanje talenta u europskim regijama” (COM(2023) 32 final).

44. istražuju i podupiru inicijative usmjerene na međugeneracijsku suradnju i solidarnost olakšavanjem dijaloga i pružanjem detaljnih informacija o dobrim praksama kako bi mladi u ruralnim područjima mogli živjeti ispunjen život u svojim lokalnim zajednicama,
45. razvijaju, poboljšavaju i održavaju programe potpore fizičkom i mentalnom zdravlju prilagođene potrebama mladih u ruralnim i udaljenim zajednicama tako da osiguraju mreže za potporu, i na internetu i izvan njega, primjerice usluge psihološkog savjetovanja i druge preventivne usluge u školama i centrima za mlade, radi suzbijanja vršnjačkog maltretiranja i ovisnosti;

SUKLADNO TOME POZIVAJU EUROPSKU KOMISIJU DA U SKLADU S NAČELOM SUPSIDIJARNOSTI:

46. istraži načine za olakšavanje pristupa inicijativama i instrumentima EU-a usmjerenima na mlade u ruralnim područjima, s naglaskom na uklanjanju jezičnih i administrativnih prepreka, te se prema potrebi koristi jednostavnijim jezikom kako bi on bio prilagođeniji mladima i smanji nepotrebno birokratsko opterećenje kako bi se osiguralo da mladi u ruralnim područjima mogu lakše pristupiti tim mehanizmima potpore i informacijama, među ostalim putem Europskog portala za mlade. Informacije i instrumenti trebali bi biti dostupni i u formatima kojima mogu pristupiti mladi s invaliditetom,
47. u okviru uključivanja dimenzije mladih, u programima EU-a s komponentom za mlade i u strategiji EU-a za mlade za razdoblje nakon 2027. poveća vidljivost mladih u ruralnim područjima te da pri osmišljavanju specifičnih i konkretnih mjera usmjerenih na sve mlade, pa tako i one koji žive u ruralnim i udaljenim područjima, prema potrebi provodi test utjecaja politika EU-a na mlade na europskoj razini,

48. istraži mogućnosti za bolje usmjeravanje i maksimalno iskorištavanje postojećih financijskih mehanizama te, prema potrebi, mogućnosti za preusmjeravanje inicijativa, u suradnji s relevantnim dionicima, kako bi se mladim poduzetnicima iz ruralnih područja, među ostalim mladim poljoprivrednicima, pomoglo u pokretanju, održavanju i širenju poslovanja, imajući pritom na umu strukturna ograničenja s kojima se oni možda suočavaju kad je riječ o pristupu financijskim sredstvima, te da usto među mladima u ruralnim i udaljenim područjima promiče postojeće alate, kao što je paket alata za ruralna područja (engl. *Rural Toolkit*)⁵⁵, i podupire suradnju među svim poduzetnicima u ruralnim i udaljenim područjima. To će doprinijeti osiguravanju budućih mogućnosti zapošljavanja u ruralnim područjima, čime će se ojačati gospodarska otpornost i vitalnost,
49. olakša provedbu procjene teritorijalnog učinka, što uključuje procjenu učinka na ruralna područja, odnosno analizu očekivanih učinaka glavnih EU-ovih inicijativa na ruralna i udaljena područja, te poticanje sličnih pristupa na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini s ciljem osiguravanja usklađenosti, dosljednosti i komplementarnosti politika i instrumenata koji se odnose na pitanja važna za ruralna područja,
50. nastavi graditi znanje i provoditi istraživanja utemeljena na dokazima o mladima koji žive u ruralnim i udaljenim područjima koristeći se postojećim alatima, kao što su, među ostalim, Youth Wiki i studije u suradnji s Partnerstvom EU-a i Vijeća Europe za mlade,
51. nastavi ulagati napore u podizanje svijesti i povećanje sudjelovanja potencijalno nedovoljno zastupljenih skupina, kao što su mladi u ruralnim i udaljenim područjima, u dijalogu EU-a s mladima i drugim relevantnim inicijativama EU-a, kao što su inicijative Interreg Volunteer Youth (IVY) i EUTeens4Green te projekt Youth4OutermostRegions;

⁵⁵ Komunikacija o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a.

SUKLADNO TOME POZIVAJU DRŽAVE ČLANICE I EUROPSKU KOMISIJU DA,
POŠTUJUĆI NAČELO SUPSIDIJARNOSTI:

52. promicanjem bioraznolikosti i revitalizacije ruralnih područja, otvaranjem visokokvalitetnih radnih mjesta i uključivanjem mladih u preobrazbu ističu i prepoznaju da mladi koji žive u ruralnim i udaljenim područjima imaju stratešku ulogu u ostvarenju zelene, pravedne i uključive tranzicije te očuvanju sigurnosti opskrbe hranom i klimatske sigurnosti,⁵⁶
53. osiguraju mogućnosti za pravično učenje jezika olakšavanjem međudržavne suradnje, prilika za formalno, neformalno i informalno učenje te odgovarajućeg učenja jezika usmjerenog na svakodnevnu upotrebu,
54. u suradnji s relevantnim sektorima ojačaju uvjete kako bi mladi mogli živjeti ispunjen život u svojim lokalnim zajednicama, i to tako da podupiru inicijative kojima se učinkovito iskorištavaju lokalni resursi i infrastruktura za stvaranje održivog životnog standarda u ruralnim i udaljenim područjima, što uključuje najudaljenije regije, te potiču razvoj odgovarajućih stambenih inicijativa prilagođenih potrebama mladih koji žive u tim područjima,
55. djelotvorno promiču generacijsku obnovu⁵⁷ i podupiru mlade poduzetnike, među ostalim mlade poljoprivrednike u ruralnim i udaljenim područjima, tako da povećaju dostupnost i pristupačnost potpore za *start-up* poduzeća; pružaju ciljane informacije i pristup svemiru, infrastrukturi, financijskoj potpori i resursima, kao i pristup programima osposobljavanja i mentorstva, zahvaljujući kojima potencijalni poduzetnici, među ostalim mladi poljoprivrednici, mogu prevladati početne prepreke i pokrenuti svoja poduzeća sa samopouzdanjem, čime se revitaliziraju ruralna gospodarstva i potiču održivi razvoj i inovacije u cijeloj Europi,

⁵⁶ Informacijska mreža za sigurnost hrane (FSIN) i Globalna mreža za krize povezane s hranom: *2024 Global report on food crisis* (Globalno izvješće o prehrambenoj krizi za 2024.), 2024., Rim.

⁵⁷ Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću naslovljeno „Sažetak strateških planova u okviru ZPP-a za razdoblje 2023. – 2027.: zajednički napor i kolektivna ambicija”, Bruxelles, 23.11.2023., COM(2023) 707 final.

56. ojačaju međusektorsku suradnju u području formalnog i neformalnog obrazovanja i osposobljavanja, s većim naglaskom na usavršavanju i razvoju ljudskih resursa, poboljšanju radnih uvjeta te povećanju dostupnosti i pristupa objektima i opremi za ustanove za obrazovanje i osposobljavanje u područjima u kojima postoji najviše poteškoća,
57. osiguraju aktivno sudjelovanje mladih iz ruralnih područja i relevantnih organizacija u raspravama o politikama i donošenju odluka na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te razini EU-a tako da surađuju u osmišljavanju, provedbi i ocjenjivanju relevantnih politika te, ako je moguće, tako da osiguravaju sveobuhvatne, ažurne i raščlanjene podatke o mladima iz ruralnih područja, među ostalim o mladim poljoprivrednicima, čime se oblikovateljima politika omogućuje da bolje usmjere politike i intervencije te osmisle posebno prilagođena rješenja za njih; poduzmu odgovarajuće mjere za suzbijanje učinka negativnih demografskih trendova koji utječu na živote mladih koji žive u ruralnim i udaljenim područjima, među ostalim mladim poljoprivrednika,
58. poboljšaju prekograničnu suradnju i instrumente EU-a u području mentalnog i fizičkog zdravlja poticanjem istraživanja o mentalnom zdravlju, razvojem zajedničkih metoda praćenja i prevencije za manje razvijena područja te razmjenom primjera dobre prakse u vezi sa širenjem usluga mentalnog zdravlja u ruralnim i udaljenim područjima.

U nastavku se navode definicije za potrebe ovih Zaključaka.

„Ruralna područja” znači lokalne administrativne zajednice izvan urbanih klastera, koje uglavnom karakterizira manja gustoća naseljenosti, specifična sociogeografska i kulturna slika, blizina prirodnim resursima i stoga drukčiji gospodarski izgledi te koje isto tako imaju utvrđene potrebe za daljnjim poboljšanjem posebnih usluga usmjerenih na mlade i opće stanovništvo.

Pokazatelji „kvalitete života” obuhvaćaju širok raspon tema/dimenzija, među kojima su materijalni životni uvjeti, zaposlenost, obrazovanje, zdravlje, društvene interakcije, sigurnost i zaštita, povjerenje, diskriminacija i okoliš.

„Procjena učinka na ruralna područja” znači preispitivanje politika iz perspektive ruralnih područja kako bi se osiguralo da te politike koriste osobama koje žive i rade u tim područjima. Europska komisija uspostavila je mehanizam za procjenu učinka na ruralna područja u sklopu agende za bolju regulativu kako bi procijenila učinak EU-ovih glavnih zakonodavnih inicijativa na ruralna područja.

„Revitalizacija ruralnih područja” znači pozitivna preobrazba ruralnih područja za sadašnje i buduće generacije.

„Ruralnost” se često ne definira, no za potrebe ovog dokumenta, ruralnost čine dvije geografske razine: ruralna područja (klasifikacija na razini lokalne upravne jedinice) i pretežno ruralna regija (klasifikacija regije na trećoj razini nomenklature prostornih jedinica za statistiku (NUTS-3)).

Ruralna područja i pretežno ruralne regije definiraju se jednako: većina njihova stanovništva živi u ruralnim mrežnim ćelijama. Klasifikacija lokalnih upravnih jedinica definira stupanj urbanizacije, a klasifikacija regija razine NUTS-3 odnosi se na urbano-ruralnu regionalnu tipologiju.

„Udaljena područja” znači lokalne i regionalne administrativne zajednice, većinom izvan urbanih klastera, koje karakterizira otežan fizički pristup, uglavnom zbog geografskih/prirodnih prepreka (među ostalim otoci i/ili gorja), i ograničen ili manje učestao javni prijevoz i/ili loša digitalna povezivost. Ta područja mogu imati iste značajke kao i prethodno definirana „ruralna područja”. Najudaljenije regije EU-a, kako su utvrđene u članku 349. UFEU-a, također se smatraju udaljenim područjima.

„Glokalno” se odnosi na neometano spajanje lokalnog i globalnog, na sveobuhvatnu povezanost koja je rezultat putovanja, poslovanja i komunikacija, kao i na spremnost i sposobnost globalnog razmišljanja i lokalnog djelovanja. „Pojam ‚glokalizacija’ obuhvaća dinamičnu, uvjetovanu i dvosmjernu dijalektiku između globalnog i lokalnog” (Swyngedouw (2004.)). Neki od najhitnijih globalnih trendova koji utječu na mlade uključuju klimatske promjene, koje nerazmjerno pogađaju ruralne zajednice i životne prihode od poljoprivrede, te porast digitalnih tehnologija, koje stvaraju i prilike i izazove u pogledu digitalne pismenosti, pristupa obrazovanju i zapošljavanja. Osim toga, gospodarska nejednakost i nezaposlenost mladih globalni su izazovi koji često iziskuju lokalne inovacije u otvaranju radnih mjesta, razvoju vještina i poduzetništvu. Problemi s mentalnim zdravljem, koje dodatno pogoršavaju globalne krize i društveni pritisci, također zahtijevaju lokalno osjetljive pristupe potpori i izgradnji otpornosti. Povrh toga, trenutačna težnja za socijalnom pravdom i uključivošću iziskuje prilagođena rješenja za pitanja rodne ravnopravnosti, rasnih razlika i pristupa resursima, koja odražavaju jedinstvenu kulturnu i društvenu dinamiku u različitim regijama. Odgovaranjem na te globalne izazove s pomoću lokalno relevantnih strategija mladima će se omogućiti da iskoriste potencijal glokalizacije za stvaranje održive i otporne budućnosti u svojim zajednicama.

„Zamka nedovoljnog razvoja talenata”, kako je opisano u komunikaciji Komisije naslovljenoj „Iskorištavanje talenta u europskim regijama”, odnosi se na višedimenzionalni izazov s kojim se suočavaju neke regije EU-a koje karakterizira nagli pad radno sposobnog stanovništva, nizak i stagnirajući udio osoba sa završenim visokim obrazovanjem i negativna mobilnost stanovništva u dobi od 15 do 39 godina. To dovodi do neučinkovitosti u lokalnim gospodarstvima, na tržištima rada, u sustavima obrazovanja, osposobljavanja i obrazovanja odraslih, kao i do slabih rezultata u području inovacija, upravljanja, poslovnog razvoja i pristupa uslugama.

„Vertikalne i horizontalne jezične prepreke” odnose se na složene jezične prepreke s kojima se suočavaju mnogi mladi u ruralnim područjima. Horizontalni aspekt odnosi se na nedostatak odgovarajućeg pristupa nastavi stranih jezika, dok se vertikalni aspekt odnosi na poteškoće u razumijevanju složenog jezika za koji su dostupni određeni resursi, kao i na nedostatak jezika prilagođenog mladima.

Referentni dokumenti

Vijeće Europske unije

- Rezolucija Vijeća Europske unije i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali unutar Vijeća, o okviru za europsku suradnju u području mladih: strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027., SL C 456, 18.12.2018.
- Rezolucija Vijeća i predstavnika država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o utvrđivanju smjernica o upravljanju dijalogom EU-a s mladima – Strategija Europske unije za mlade za razdoblje 2019. – 2027., SL C 189, 5.6.2019.
- Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o temi „Pružanje većih mogućnosti za mlade u ruralnim i udaljenim područjima”, SL C 193, 9.6.2020.
- Zaključci o dugoročnoj viziji za ruralna područja EU-a, 15631/23
- Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća, o uključivim društvima za mlade, SL C, C/2024/3808, 27.6.2024.
- Zaključci Vijeća o mentalnom zdravlju, 15971/23
- Preporuka Vijeća od 30. listopada 2020. o lakšem prelasku u svijet rada – jačanje Garancije za mlade te o zamjeni Preporuke Vijeća od 22. travnja 2013. o uspostavi Garancije za mlade, 2020/C 372/01

- Preporuka Vijeća od 13. svibnja 2024. naslovljena „Europa u pokretu’ – mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja za sve”, SL C, C/2024/3364
- Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica o sveobuhvatnom pristupu mentalnom zdravlju mladih u Europskoj uniji. SL C, C/2023/1337, 30.11.2023.

Europsko vijeće

- Europsko vijeće, Strateški program EU-a za razdoblje 2019. – 2024., 20. lipnja 2019.
- Letta, Enrico: *Much more than a market – Speed, Security, Solidarity, Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens*, (Više od tržišta – Brzina, sigurnost, solidarnost – Osnaživanje jedinstvenog tržišta za ostvarivanje održive budućnosti i blagostanja za sve građane EU-a, travanj 2024.

Europska komisija

- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a – Do 2040. ostvariti jača, povezana, otporna i prosperitetna ruralna područja”, COM/2021/345 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a – Do 2040. ostvariti jača, povezana, otporna i prosperitetna ruralna područja”, COM/2021/345 final Radni dokument službi (dijelovi 1 – 3)
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Stavljanje ljudi na prvo mjesto, osiguravanje uključivog i održivog rasta, oslobađanje potencijala najudaljenijih regija EU-a”, COM/2022/198 final

- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Iskorištavanje talenta u europskim regijama”, COM/2023/32 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Unija ravnopravnosti: Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030.”, COM/2021/101 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Unija ravnopravnosti: Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020. – 2025.”, COM/2020/698 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025.”, COM/2020/152 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Unija ravnopravnosti: Akcijski plan EU-a za antirasizam za razdoblje 2020. – 2025.”, COM/2020/565 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i i Vijeću naslovljena „Unija jednakosti: strateški okvir EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma”, COM/2020/620 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o sveobuhvatnom pristupu mentalnom zdravlju (Komunikacija o sveobuhvatnom pristupu mentalnom zdravlju), COM/2023/298 final

- Europska komisija, Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku, Deveto izvješće o ekonomskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji (deveto izvješće o koheziji), ožujak 2024.
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o devetom izvješću o koheziji, COM/2024/149 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Demografske promjene u Europi: paket instrumenata za djelovanje”, COM/2023/577 final
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Akcijski plan za digitalno obrazovanje 2021. – 2027. Prilagodba obrazovanja i osposobljavanja digitalnom dobu”, COM/2020/624 final
- Radni dokument službi Komisije: *Executive summary of the evaluation of the impact of the Common Agricultural Policy on territorial development of rural areas* (Sažetak evaluacije učinka zajedničke poljoprivredne politike na teritorijalni razvoj ruralnih područja), {SWD(2021) 398 final}
- Europski fond za regionalni razvoj, Interreg Europe: sažetak politike naslovljen *How to boost entrepreneurship in rural areas?* (Kako potaknuti poduzetništvo u ruralnim područjima?), travanj 2020.
- Europska komisija, Glavna uprava za obrazovanje i kulturu: *Erasmus+ Inclusion & Diversity Strategy in the Field of Youth* (Erasmus+ – Strategija za uključivanje i raznolikost u području mladih), prosinac 2014.
- Perpiña Castillo, C., Jacobs-Crisioni, C., Barranco, R., Curtale, R., Kompil, M., Vallecillo, S., Auteri, D. and Dijkstra, L.: *Opportunities and challenges for remote rural areas in the European Union* (Prilike i izazovi za udaljena ruralna područja u Europskoj uniji), Europska komisija, Ispra, 2023., JRC135398
- Ured za publikacije Europske unije: *Study on living conditions and access to selected basic needs in the EU outermost regions* (Studija o životnim uvjetima i pristupu odabranim osnovnim potrebama u najudaljenijim regijama EU-a), 2024., ISBN 978-92-68-11899-3, doi: 10.2776/185784 KN-05-24-084-EN-N

- Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću naslovljeno „Sažetak strateških planova u okviru ZPP-a za razdoblje 2023. – 2027.: zajednički napori i kolektivna ambicija”, Bruxelles, 23.11.2023., COM/2023/707 final
- Ured za publikacije Europske unije: Regionalni godišnjak Eurostata – izdanje za 2023.
- Eurostatova internetska statistika: *Urban-rural Europe - quality of life in rural areas* (Urbana i ruralna Europa – kvaliteta života u ruralnim područjima), 2022.
- Mreža ZPP-a EU-a: kratki pregled politike naslovljen *Supporting the health and well-being of Europe's agricultural workforce* (Potpora zdravlju i dobrobiti europske radne snage u poljoprivredi), lipanj 2023.
- Europska komisija, Glavna uprava za poljoprivredu i ruralni razvoj: završno izvješće naslovljeno *Taking stock of how CAP strategic plans contribute to the objectives of the long-term vision for the EU's rural areas* (Analiza načina na koje strateški planovi u okviru ZPP-a doprinose ciljevima dugoročne vizije za ruralna područja EU-a), Ured za publikacije Europske unije, 2023.
- Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljena „Stavljanje ljudi na prvo mjesto, osiguravanje uključivog i održivog rasta, oslobađanje potencijala najudaljenijih regija EU-a”, COM/2022/198 final
- Europska komisija, Glavna uprava za poljoprivredu i ruralni razvoj: *Open letter on the launch of the Rural Pact* (Otvoreno pismo o pokretanju pakta za ruralna područja), 17. prosinca 2021.

Partnerstvo Europske unije i Vijeća Europe za mlade:

- Partnerstvo za mlade: *Young people in rural areas: diverse, ignored and unfulfilled* (Mladi u ruralnim područjima uz njihovu raznolikost, zanemarenost i neispunjenost), ožujak 2021.

Ujedinjeni narodi

- Ujedinjeni narodi: A/RES/70/1, Promijeniti svijet: program održivog razvoja do 2030.
- FAO i IFAD. 2019. Ujedinjeni narodi, *Decade of Family Farming 2019-2028* (Desetljeće obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava 2019. – 2028.). Globalni akcijski plan. Rim.
- Informacijska mreža za sigurnost hrane (FSIN) i Globalna mreža za krize povezane s hranom: *2024 Global report on food crisis* (Globalno izvješće o prehrambenoj krizi za 2024.), 2024., Rim

Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD)

- OECD: *Recommendation of the Council on creating better opportunities for young people* (Preporuka Vijeća o stvaranju boljih prilika za mlade), sastanak Vijeća na ministarskoj razini, 9. i 10. lipnja 2022., JT03497457

Ostalo

- Moxon D., Bárta O. (2024.). *EU YD10 Results of the Consultation Phase: We Need Youth* (Deseti ciklus dijaloga EU-a s mladima – rezultati faze savjetovanja: potrebni su nam mladi). DOI: 10.5281/zenodo.10656746.
